

Nr 12

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin, m. m.; given Stockholms slott den 3 januari 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin,
- 2) förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 16 juni 1961 (nr 394) om tobaksskatt,
- 3) förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås i enlighet med vad som förutskickats i finansplanen höjning av skatten på sprit och vin med 10 % den 5 februari 1968. Härigenom beräknas utminuteringspriserna stiga med i genomsnitt 9 % för spritdrycker, 8 % för starkvin och 7 % för lättvin.

Vidare föreslås i propositionen en ytterligare differentiering av tobaksskatten på cigaretter, varigenom skatten på cigaretter av större format höjs. En motsvarande ändring föreslås beträffande skatten på cigarett-papper och cigarettthylsor.

Genom dessa åtgärder beräknas statens inkomster öka med ca 200 milj. kr. under budgetåret 1968/69.

**Förslag
till
Förordning
angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957
(nr 209) om skatt på sprit och vin**

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957 om skatt på sprit och vin¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

1 m o m. Skatten upptages — — — a) för sprit dels med en grundavgift för liter motsvarande 34 öre för varje hel volymprocent alkohol dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset; samt b) för vin dels med en grundavgift, såvitt avser vin med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent (starkvin), av 3 kronor 20 öre för liter och, såvitt avser annat vin (lättvin), av 48 öre för liter dels med en procentavgift motsvarande 36 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres — — —	2 mom. stadgas, a) för sprit dels med en grundavgift för liter motsvarande 38 öre för varje hel volymprocent alkohol dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset; samt b) för vin dels med en grundavgift, såvitt avser vin med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent (starkvin), av 3 kronor 80 öre för liter och, såvitt avser annat vin (lättvin), av 72 öre för liter dels med en procentavgift motsvarande 36 procent av utminuteringspriset. varornas utminuteringspriset.

Denna förordning träder i kraft den 5 februari 1968.

¹ Senaste lydelse av 2 § 1 mom. se 1966: 20.

Förslag
till
Förordning
angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 16 juni 1961 (nr 394)
om tobaksskatt

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen den 16 juni 1961 om tobaksskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

2 §.

För tobaksvara ——— belopp, nämligen

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigaretter » I.....	t. o. m. 0,85	9,9	
» II.....	över 0,85 t. o. m. 1,20	15,4	
» III.....	» 1,20 » 1,55	19,4	
» IV.....	» 1,55 » 1,90	23,4	
» V.....	» 1,90	27,4	

För cigarettpapper och cigaretthylsor utgår skatten med 5 öre för varje påbörjad längd av 100 millimeter av ett blad eller en hylsa för framställning av en cigarett.

Denna förordning träder i kraft den 5 februari 1968.

¹ Senaste lydelse av 2 § se 1967: 36.

1† Bihang till riksdagens protokoll 1968. 1 saml. Nr 12

**Förslag
till
Förordning
om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)**

Härigenom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Tulltaxa

Kap. 22. Drycker, alkohol och ättika

Anm. För spritdrycker — — — 75 centiliter:

Cognac	49:—
Armagnac, brandy, eau-de-vie och whisky	42:—
Andra spritdrycker, ej hänförliga till tulltaxenr 22.08	35:—
Vin:	
musserande:	
champagne	19:—

Kap. 24. Tobak

Anm. För tobaksvaror, — — — följande belopp:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller	högst 3	18	
	mer än 3	40	
Cigarretter	högst 0,85	12	
	över 0,85 t. o. m. 1,20	18	
	» 1,20 » 1,55	22	
	» 1,55 » 1,90	26	
	» 1,90	30	
Andra slag av färdiga tobaksvaror ..			70:—

¹ Senaste lydelse av *Anm.* till Kap. 22 se 1966: 18 samt av *Anm.* till Kap. 24 och Kap. 48 se 1967: 37.

**Kap. 48. Papper och papp samt varor av pappersmassa,
papper eller papp**

48:10 Cigarrettpapper, tillskuret — — — cigarretthylsor 5 %

Anm. För cigarrettpapper i detaljförpackning och cigarretthylsor, vilka införs i den ordning som avses i 1 § andra stycket förordningen om tobaksskatt eller i förordningen om rätt för resande m. fl. att införa varor tull- och skattefritt, skall, där tullfrihet ej åtnjutes, tull utgå med 5 öre för varje påbörjad längd av 100 millimeter av ett blad eller en hylsa för framställning av en cigarrett.

Denna förordning träder i kraft den 5 februari 1968.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 ja-
nuari 1968.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vissa ändringar i den indirekta beskattningen* och anför.

I finansplanen har jag redogjort för det aktuella budgetläget för budgetåret 1968/69. Som framgår av vad jag där anför har jag ansett mig böra förordna en höjning av bl. a. skatten på sprit och vin. Jag avser nu att anmäla denna skattefråga samt en i annat sammanhang aktualiserad fråga om ändring av tobaksskatten.

Skatten på sprit och vin

Enligt förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) utgår särskild skatt på sprit och vin. Skatten är till sin karaktär en omsättningsskatt, som utgår dels i form av en grundavgift som anknyter till alkoholhalten, dels i form av en procentavgift som beräknas i förhållande till utminuteringspriset. Enligt 15 § 3 mom. förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varus katt inräknas beloppet av den allmänna varuskatten därvid inte i priset.

För sprit är grundavgiften 34 öre per liter för varje hel volymprocent alkohol och procentavgiften 50 % av utminuteringspriset. För starkvin, dvs. vin med en alkoholhalt som överstiger 14 volymprocent, utgör grundavgiften per liter 3 kr. 20 öre och för lättvin 48 öre. Procentavgift utgår för både starkvin och lättvin med 36 % av utminuteringspriset. För vin som tillverkas inom landet tillkommer en särskild tillverkningsavgift om 50 öre per liter för starkvin, mousserande eller därmed jämförligt vin och 20 öre per liter för annat vin.

Skatten uppbärs i regel av AB Vin- & Spritcentralen vid försäljningen till Nya Systemaktiebolaget och inlevereras till statsverket i den ordning som Kungl. Maj:t bestämmer.

De nuvarande skattesatserna har gällt sedan den 7 februari 1966. Här-
efter har i stort sett ingen annan ändring i priserna på sprit och vin skett
än de justeringar som föranletts av höjningen av den allmänna varuskatten
den 1 mars 1967 från 9,1 till 10 %. Jag anser det därför motiverat att skat-
ten på sprit och vin höjs, varigenom priserna på dessa varor anpassas till
den nuvarande allmänna konsumentprisnivån. En sådan anpassning bör
lämpligen ske genom en ändring av grundavgifterna så att skatten höjs
med i genomsnitt 10 %. Med hänsyn tagen även till den allmänna varu-
skatten kan en sådan höjning beräknas medföra att utminuteringspriserna
stiger med i genomsnitt 9 % för sprit, 8 % för starkvin och 7 % för lättvin.

I enlighet härmed föreslår jag att grundavgiften höjs för sprit från 34
till 38 öre per volymprocent alkohol, för starkvin från 3 kr. 20 öre till 3 kr.
80 öre per liter och för lättvin från 48 till 72 öre per liter. Dessa ändrade
grundavgifter betyder exempelvis att skatten på renat brännvin ökar med
2 kr. 40 öre per helbutelj och att utminuteringspriset inklusive allmän varu-
skatt stiger från 29 kr. 25 öre till inemot 32 kr. 50 öre. För starkvin blir den
genomsnittliga prishöjningen en krona och för lättvin ca 40 öre per hel-
butelj. Dessa ändringar i beskattningen beräknas medföra en inkomstök-
ning för staten med ca 200 milj. kr. under budgetåret 1968/69. För inne-
varande budgetår torde man inte ha att räkna med någon nämnvärd in-
komstökning.

För att i möjlig mån hindra hamstringsköp inför den föreslagna skatte-
höjningen bör denna träda i kraft med minsta möjliga dröjsmål. Jag före-
slår därför att de höjda grundavgifterna skall gälla fr. o. m. den 5 februari
1968. Samtidigt bör en motsvarande höjning genomföras av schablontullar-
na för sprit och vin, som införs av resande. Någon särskild beskattning av
de lager, som finns hos systembolaget och restauratörerna, anser jag inte
böra ifrågakomma.

Tobaksskatten

Enligt förordningen den 16 juni 1961 (nr 394) om tobaksskatt utgår sär-
skild skatt på cigarrer, cigariller, cigaretter, röktoak, tuggtoak och snus
samt på cigarettpapper och cigaretthylsor. Skatten utgår i fråga om tobak
och snus med visst belopp per viktenhet och i fråga om övriga varor med
visst belopp per styck. Cigarrer och cigariller är indelade i fyra och cigar-
retter i två skattegrupper efter varans vikt. För cigarettpapper och cigar-
retthylsor gäller en enhetlig skattesats per blad eller hylsa för framställning
av en cigarett.

Efter förslag i prop. 1967:7 höjdes skatten på vissa tobaksvaror den
1 mars 1967. Vid riksdagsbehandlingen av frågan uttalade bevillningsutskot-
tet i sitt av riksdagen godkända betänkande (BeU 2, rskr 51) bl. a., att to-
baksbeskattningen borde utformas efter i förväg prövade principer om hur

skattebelastningen borde fördelas mellan de olika varugrupperna. Utskottet framhöll vidare, att importörer börjat saluföra cigaretter av betydligt större format än som tidigare förekommit i Sverige och att dessa varor kunde anses gynnade genom de nuvarande beskattningsreglerna. Ett i någon mån likartat problem förelåg beträffande cigarettpapper. Utskottet ansåg det önskvärt att bl. a. dessa spörsmål togs upp till prövning snarast möjligt i samband med en översyn av gällande bestämmelser i fråga om tobaksbeskattningen. Med anledning härav uppdrog jag den 12 maj 1967 åt kontrollstyrelsen att skyndsamt verkställa den begärda översynen.

I skrivelse den 15 september 1967 har styrelsen redovisat resultatet av den verkställda översynen och därvid föreslagit vissa ändringar av tobaksbeskattningen.

Efter remiss har yttranden över kontrollstyrelsens skrivelse avgetts av ett tjugotal myndigheter, organisationer och företag.

De av *kontrollstyrelsen* föreslagna ändringarna innebär i huvudsak följande. I fråga om cigaretter föreslås övergång från viktbeskattning till volymbeskattning med höjd skatt på cigaretter av större format och i princip oförändrad skatt på övriga cigaretter. Filter och viss s. k. fimp-längd skulle inte ingå i den beskattningsbara volymen. I fråga om beskattningen av särskilt stora cigaretter föreslås införande av nya skattegrupper med en skattesatshöjning om 4 öre för varje nytillkommande skattegrupp. Skatten på cigarettpapper av större format föreslås avpassad efter skatten på cigarettpapper av normalstorlek. Vidare föreslås som ett provisorium att cigarillerna i skattehänseende hänförs till cigaretter. Den slutliga klassificeringen av cigarillerna bör enligt styrelsens förslag föregås av ett ställningstagande inom Nordiska rådet.

Det övervägande antalet remissinstanser har bestämt avstyrkt den väsentliga delen av förslaget, nämligen övergång från vikt- till volymbeskattning. I några yttranden har framhållits att en ytterligare differentiering av skatten skulle verka diskriminerande för de nya cigaretttyperna och det har ifrågasatts, om en sådan åtgärd är förenlig med våra internationella åtaganden på handelsområdet. Även på andra punkter har invändningar riktats mot förslagen och från några håll har yrkanden framförts om en förnyad utredning av principerna för tobaksbeskattningen.

Mot bakgrunden av de invändningar och synpunkter i övrigt, som framförts vid remissbehandlingen av kontrollstyrelsens skrivelse, har jag ansett mig inte f. n. böra föreslå någon principiell ändring av den nuvarande tobaksbeskattningen. Ytterligare överväganden i frågan synes nödvändiga. Jag vill därför i detta sammanhang bara ta upp ett par ändringsförslag som kontrollstyrelsen framfört och i fråga om vilka remissinstanserna i huvudsak varit ense.

Som jag inledningsvis nämnt är cigaretter indelade i två skattegrupper. Om cigaretten inte väger mer än 0,85 gram, hänförs den till grupp I och

beskattas med 9,9 öre. Väger den mera hänförs den till grupp II och beskattas med 15,4 öre.

Som framhållits i det föregående saluförs nu cigaretter som är avsevärt större än de tidigare vanligen förekommande typerna. Dessa större cigaretter gynnas ur skattesynpunkt, eftersom den nuvarande skattegruppindelningen inte medför någon differentierad beskattning av cigaretter med en vikt över 0,85 gram. För att nå en mera likformig beskattning föreslår jag en indelning av cigaretterna i ytterligare skattegrupper, varvid en ökning av skatten bör ske i förhållande till viss ökning av vikten. En lämplig avvägning anser jag vara att hänföra cigaretter med en vikt över 1,2 gram till en ny skattegrupp för varje ökning av vikten med 0,35 gram. Mer än tre nya skattegrupper torde dock inte behövas. För varje nytillkommande skattegrupp föreslår jag att skattesatsen ökas med 4 öre räknat med utgångspunkt från den gällande skattesatsen 15,4 öre för cigaretter i skattegruppen II. Förslaget innebär således oförändrad skatt för cigaretter med en vikt ej över 1,2 gram, dvs. för de vanligast förekommande cigaretttyperna. En cigarett som väger t. ex. 1,3 gram skulle hänföras till grupp III och beskattas med 19,4 öre.

De sammanlagt fem skattegrupper som jag föreslår täcker de cigarettformat, som f. n. saluförs i Sverige. Skulle mot förmodan ännu större cigaretter börja säljas i landet bör frågan om att införa ytterligare skattegrupper tas upp till prövning. Förslaget får över huvud taget ses som ett provisorium i avvaktan på en mera genomgripande översyn av tobaksbeskattningen.

En annan fråga, som kontrollstyrelsen behandlat och som lämpligen bör tas upp i detta sammanhang, rör beskattningen av cigarettpapper. Skatt för cigarettpapper utgår med 5 öre för varje blad för framställning av en cigarett. Avsikten med stadgandet har givetvis varit bl. a. att beskatta papperet till en cigarett av sådan storlek som normalt förekommer i handeln. Sedan en tid tillbaka förekommer det emellertid cigarettrollningsautomater, med vars hjälp det kan framställas en cigarett som är ungefär fem gånger så lång som en cigarett av normallängd och som alltså genom delning ger fem ordinära cigaretter. Jag anser det uppenbart att ett blad, som räcker till en sådan extremt lång cigarett, inte skall beskattas med samma belopp som ett blad för framställning av en cigarett av normallängd. För att åstadkomma en mera likvärdig beskattning föreslår jag, att skattesatsen 5 öre skall gälla för varje påbörjad längd av 100 millimeter av ett blad för framställning av en cigarett. Motsvarande bör gälla även för cigarettthylsor.

Jag föreslår att tobaksskatten ändras enligt det nu anförda med verkan fr. o. m. den 5 februari 1968.

De av mig förordade ändringarna föranleder däremot svarande ändringar i tulltaxan av schablontullarna på tobaksvaror.

Hemställan

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga inom finansdepartementet uppräntade förslag till

- 1) *förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin,*
- 2) *förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 16 juni 1961 (nr 394) om tobaksskatt,*
- 3) *förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten